

FEDERALE OVERHEIDSDIENST MOBILITEIT EN VERVOER

[C - 2010/14061]

**12 MAART 2010. — Ministeriële Omzendbrief
betreffende sommige verbouwde voertuigen (cat. M1)**

In het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen, laatst gewijzigd door het koninklijk besluit van 14 april 2009 (hierna : koninklijk besluit van 15 maart 1968), wordt bepaald in artikel 14, § 1, 3. : « Het in het verkeer brengen op de openbare weg van een voertuig van de categorieën M, N, O, T, C, R en S dat niet in alle opzichten overeenkomt met het goedkeuringscertificaat is verboden. ».

Overeenkomstig artikel 8, § 5, van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 wordt elke verbouwing van een voertuig waardoor het niet meer overeenstemt met het goedkeuringscertificaat bekrachtigd met een afwijking ervan. Wanneer de verbouwing echter wordt uitgevoerd door een andere persoon dan de fabrikant of zijn gemachtigde, wordt de aanvraag alleen in aanmerking genomen met de instemming van de fabrikant of van zijn gemachtigde.

Onder verbouwingen verstaat men grondige veranderingen, bijvoorbeeld, ter hoogte van de stuurinrichting, het ophangings-, uitlaat- of remsysteem, of fundamentele veranderingen aan het chassis of het zelfdragend koetswerk, die strijdig zijn met het bestaande goedkeuringscertificaat, proces-verbaal van goedkeuring (PVG) of certificaat van overeenstemming (C.O.C.).

Deze omzendbrief heeft als doel de verbouwingen te omschrijven die niet als dusdanig worden aanzien en waarop bijgevolg artikel 8, § 5, van het koninklijk besluit van 15 maart 1968, niet van toepassing is. Voor deze verbouwingen is dan ook geen akkoord van de fabrikant of diens gemachtigde vereist.

Deze omzendbrief is uitsluitend van toepassing op de voertuigen van de categorie M1 met uitzondering van voertuigen voor specifiek gebruik zoals voertuigen van politiediensten, gepantserde voertuigen, ziekenauto's, voertuigen voor dringende medische interventie van de dienst 100, brandweervoertuigen, voertuigen van de Civiele Bescherming, lijkauto's, en soortgelijke voertuigen. Voor de andere voertuigcategorieën blijft artikel 8, § 5, van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 onverkort van toepassing.

De aanbieder van het voertuig deelt iedere in deze omzendbrief vermelde wijziging of verbouwing mee aan het keuringsstation.

Tijdens de periodieke of niet-periodieke keuring van het voertuig wordt de conformiteit van de gedane wijzigingen en verbouwingen aan de voorschriften van deze omzendbrief vastgesteld door aflevering door het bevoegde keuringsstation van een tuningrapport dat aan het overeenkomstig artikel 23*decies*, van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 afgeleverde keuringsbewijs wordt gehecht.

Voor de afgifte van het tuningrapport geldt het tarief bedoeld in artikel 23*undecies*, 7°, van het koninklijk besluit van 15 maart 1968.

De in deze omzendbrief voorziene validatieprocedures beogen de vaststelling van de conformiteit van de verbouwingen of onderdelen aan de hand van een document dat aan het keuringsstation moet worden voorgelegd.

Overwegende dat er voldaan is aan de bepalingen van artikel 8 van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieverordening op het gebied van normen en technische voorschriften.

Er zijn drie soorten validatieprocedures :

- a) een validatieprocedure voor e- of E goedgekeurde onderdelen aan de hand van een homologatieattest;
- b) een validatieprocedure voor niet-e- of E goedgekeurde onderdelen, gevalideerd door een erkend labo of een erkende instelling, aan de hand van een validatieverslag;
- c) een validatieprocedure voor sommige verbouwingen aan de hand van een montagehandleiding.

Het erkend labo vermeld in punt b) moet voldoen aan EN 17025 of EN 45004.

De erkende instelling vermeld in punt b) moet voldoen aan de volgende voorwaarden :

- V.Z.W. naar Belgisch recht;
- ISO 9001 : 2000 gecertificeerd.

Elke validatieprocedure impliceert een administratieve keuring, waarvan het tarief wordt bepaald in artikel 23*undecies*, 2°, b), van het koninklijk besluit van 15 maart 1968.

SERVICE PUBLIC FEDERAL MOBILITE ET TRANSPORTS

[C - 2010/14061]

**12 MARS 2010. — Circulaire ministérielle
relative à certains véhicules transformés (cat. M1)**

Dans l'arrêté royal du 15 mars 1968 portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles et leurs remorques, leurs éléments ainsi que les accessoires de sécurité, modifié dernièrement par l'arrêté royal du 14 avril 2009, (ci-dessous : arrêté royal du 15 mars 1968), l'article 14, § 1, 3., stipule : « Est interdite la mise en circulation sur la voie publique d'un véhicule des catégories M, N, O, T, C, R et S qui n'est pas en tous points conforme à la fiche de réception. ».

Conformément à l'article 8, § 5, de l'arrêté royal du 15 mars 1968, toute transformation effectuée à un véhicule de telle façon qu'il ne soit plus conforme à la fiche de réception, est matérialisée par une dérogation à cette dernière. Si la transformation est effectuée par une personne autre que le constructeur ou son mandataire, la demande n'est prise en considération que moyennant l'accord de ce constructeur ou de son mandataire.

Par transformations, il faut entendre des changements profonds au niveau, par exemple, de la direction, du système de suspension, d'émission ou de freinage, ou des changements fondamentaux au niveau du châssis ou de la carrosserie autoportante, contrairement à la fiche de réception, au procès-verbal d'agrément (PVA) ou certificat de conformité (C.O.C.) existants.

Cette circulaire vise à définir les transformations qui ne sont pas considérées comme telles et auxquelles, par conséquent, l'article 8, § 5, de l'arrêté royal du 15 mars 1968 n'est pas applicable. L'accord du constructeur ou de son mandataire n'est dès lors pas requis pour ces transformations.

Cette circulaire est uniquement d'application sur les véhicules de la catégorie M1 à l'exception des véhicules à usage spécifique tels que les véhicules des services de police, les véhicules blindés, les ambulances, les véhicules d'intervention médicale urgente du service 100, les véhicules de lutte contre l'incendie, les véhicules de la Protection civile, les corbillards et les véhicules similaires. Pour les autres catégories de véhicules, l'article 8, § 5, de l'arrêté royal du 15 mars 1968 reste intégralement d'application.

La personne qui présente le véhicule communique toute modification ou transformation mentionnée dans cette circulaire à la station de contrôle.

Lors du contrôle périodique ou non-périodique du véhicule, la conformité des modifications ou des transformations apportées est fixée aux prescriptions de la présente circulaire par la délivrance par la station de contrôle compétente d'un rapport de tuning qui est attaché au certificat de visite délivré conformément à l'article 23*decies* de l'arrêté royal du 15 mars 1968.

En ce qui concerne la délivrance du rapport de tuning, le tarif visé à l'article 23*undecies*, 7°, de l'arrêté royal du 15 mars 1968 est d'application.

Les procédures de validation prévues dans cette circulaire visent la constatation de la conformité des transformations ou des pièces, moyennant un document qui doit être soumis à la station de contrôle.

Considérant qu'il a été satisfait aux dispositions de l'article 8 de la Directive 98/34/CE du Parlement Européen et du Conseil du 22 juin 1998 prévoyant une procédure d'information dans le domaine des normes et réglementations techniques.

Il existe trois sortes de procédures de validation :

- a) une procédure de validation pour des pièces agréées e ou E moyennant une attestation d'homologation;
- b) une procédure de validation pour des pièces non agréées e ou E, qui sont approuvées par un labo ou un organisme agréé, moyennant un rapport de validation;
- c) une procédure de validation pour certaines transformations moyennant un mode d'emploi de montage.

Le labo agréé mentionné au point b) doit répondre à EN 17025 ou EN 45004.

L'organisme agréé mentionné au point b) doit répondre aux conditions suivantes :

- A.S.B.L. selon le droit belge;
- ISO 9001 : 2000 certifié.

Chaque procédure de validation implique un contrôle administratif, dont le tarif est fixé à l'article 23*undecies*, 2°, b), de l'arrêté royal du 15 mars 1968.

De basisprincipes die moeten worden nageleefd voor alle op basis van deze omzendbrief toegelaten wijzigingen en verbouwingen zijn :

1) Het buitenoppervlak van de voertuigen mag geen puntige of snijdende delen bevatten, noch naar buiten uitstekende delen die door hun vorm, afmetingen, richting of hardheid, het gevaar of de ernst van lichamelijk letsel voor een persoon die in geval van botsing door de carrosserie wordt getroffen of aangeraakt, kunnen vergroten.

2) Het buitenoppervlak van de voertuigen mag geen naar buiten uitstekende delen bevatten waaraan voetgangers, fietsers of motorrijders kunnen blijven haken.

3) De bestuurder moet een vrij uitzicht hebben, zonder belemmering door enigerlei voorwerp of opschrift.

4) De voertuigen moeten voorzien zijn van wielafschermingen (carrosseriedelen, spatborden, e.a.).

5) De binneninrichting van het voertuig mag geen gevaarlijke uitsteeksels of scherpe kanten bevatten die het gevaar voor of de ernst van verwondingen van de inzittenden kunnen verhogen in geval van botsing.

6) De onderdelen (knoppen, hendels, enz.) en oppervlakken waaraan de inzittenden zich kunnen stoten, moeten voldoen aan de reglementaire krommingsstraal en oppervlakte.

7) De binnenkant van het dak mag in het deel boven of voor de inzittenden geen gevaarlijke uitsteeksels of scherpe kanten vertonen die naar achter of naar beneden zijn gericht.

8) Het oppervlak van de achterzijde van de zitplaatsen mag geen gevaarlijke uitsteeksels of scherpe kanten vertonen die het gevaar voor of de ernst van verwondingen van de inzittenden kunnen verhogen.

9) Directe en indirecte verlichting mag enkel op privé-terrein worden gebruikt.

10) De originele motorkapsloten en draairichting van de motorkap dienen behouden te blijven.

Onverminderd de omzendbrief van 19 maart 2004 betreffende de verlaagde voertuigen (cat. M1), gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 19 maart 2004, zijn de hierna vermelde wijzigingen en verbouwingen toegelaten, mits naleving van de basisprincipes en onder de hierna bepaalde voorwaarden :

1) aanbrengen van tinten en folie op achterste zijruit - voorwaarden :

- maximale reflectiegraad 25 % (enkel voor folies)

2) aanbrengen van tinten en folie op achterraait -voorwaarden :

- twee buitenspiegels

- maximale reflectiegraad 25 % (enkel voor folies)

3) aanbrengen van zonneband en belettering op voorruit - voorwaarden :

- ondergrens van zonneband niet verder dan onderste lijn van originele tegen voorruit gedraaide zonneklep
- niet reflecterend

4) « cleanen », het verwijderen of wegnemen van :

- zijdelingse sierstrips op deuren en drempels

- afdekkappen rond wielopeningen

- sierstrips op voor- en achterbumper

- sierstrips op voor- en achterlichten

- sierlijsten rond ruiten

- sierlijsten op achterdeur (koffer)

- dakrails

- emblemen op carrosserie

- emblemen in voorgrille

- antenne

5) verplaatsen van officiële kentekenplaat - voorwaarden :

- in midden of aan linkerzijde

- niet buiten zijkant van voertuig

- onderrand minstens 30 cm boven wegdek

- voldoende verlicht

- verticaal of maximaal in hoek van 5° gekanteld

- goed leesbaar op afstand van 30 m

Les principes de base qui doivent être respectés, pour toutes les modifications et transformations autorisées sur la base de cette directive, sont :

1) La surface extérieure des véhicules ne doit comporter ni parties pointues ou tranchantes, ni saillies dirigées vers l'extérieur qui, du fait de leur forme, de leurs dimensions, de leur orientation ou de leur dureté, seraient susceptibles d'accroître le risque ou la gravité des lésions corporelles subies par une personne heurtée ou frottée par la carrosserie en cas de collision.

2) La surface extérieure des véhicules ne doit pas comporter de parties orientées vers l'extérieur susceptibles d'accrocher les piétons, cyclistes ou motocyclistes.

3) Le champ visuel du conducteur doit être bien dégagé, sans obstruction par un quelconque objet ou par une inscription.

4) Les véhicules doivent être munis d'éléments recouvrant les roues (parties de la carrosserie, garde-boue, e.a.).

5) L'aménagement intérieur du véhicule ne doit comporter ni saillie dangereuse, ni arête vive, susceptibles d'accroître le risque ou la gravité des blessures des occupants en cas de collision.

6) Les pièces (boutons, manettes, etc.) et les surfaces susceptibles d'être heurtées par les occupants, doivent répondre au rayon de courbure et à la surface réglementaire.

7) La partie intérieure du toit ne doit pas comporter, dans la partie située au-dessus des occupants ou devant eux, de saillies dangereuses ou d'arêtes vives dirigées vers l'arrière ou vers le bas.

8) La surface de la partie arrière des sièges ne doit comporter ni saillies dangereuses, ni arêtes vives, susceptibles d'accroître le risque ou la gravité des blessures des occupants.

9) L'éclairage direct et indirect ne peut être utilisé que sur un terrain privé.

10) Les fermetures de capot originales et le sens de rotation du capot doivent être maintenus.

Sous réserve de la circulaire du 19 mars 2004, relative aux véhicules surbaissés (cat. M1), publiée au *Moniteur belge* du 19 mars 2004, les modifications et transformations mentionnées ci-dessous sont autorisées à condition de respecter les principes de base et sous les conditions visées ci-après :

1) teinter et appliquer une feuille adhésive sur la vitre latérale arrière - conditions :

- degré maximal de réflexion 25 % (pour les feuilles adhésives uniquement)

2) teinter et appliquer une feuille adhésive sur la vitre arrière - conditions :

- deux rétroviseurs extérieurs

- degré maximal de réflexion 25 % (pour les feuilles adhésives uniquement)

3) appliquer une bande pare-soleil et lettrage sur le pare-brise - conditions :

- bord inférieur de la bande pare-soleil ne peut pas dépasser le bord inférieur du pare-soleil lorsque celui-ci est rabattu contre le pare-brise
- non réfléchissante

4) « lissage », l'élimination ou le retrait de :

- languettes décoratives latérales sur des portières et seuils de portières

- extensions d'ailes autour des ouvertures de roues

- languettes décoratives sur des pare-chocs avant et arrière

- languettes décoratives sur des feux avant et arrière

- baguettes décoratives autour des vitres

- baguettes décoratives sur le hayon (coffre)

- rails de toit

- emblèmes sur la carrosserie

- emblèmes sur la grille de radiateur

- antenne

5) déplacer la plaque d'immatriculation officielle - conditions :

- au milieu ou du côté gauche

- ne pas dépasser le côté latéral du véhicule

- bord inférieur au moins 30 cm au-dessus de la chaussée

- suffisamment éclairée

- verticale ou former un angle maximum de 5°

- bien lisible à une distance de 30 mètres

- 6) vervangen van voorlicht (geen xenon) - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - behoud originele kleur (uitstraling)
 - voldoen aan reglementaire eisen inzake plaatsing
 - reglementair verplichte lichten aanwezig
- 7) vervangen van voorlicht (xenon) - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - behoud originele kleur (uitstraling)
 - voldoen aan reglementaire eisen inzake plaatsing
 - reglementair verplichte lichten aanwezig
 - automatische lichthoogteregeling
 - koplampreinigingsinstallatie
- 8) vervangen van achterlicht - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - behoud originele kleur (uitstraling)
 - voldoen aan reglementaire eisen inzake plaatsing
 - reglementair verplichte lichten aanwezig
- 9) vervangen van voor-, zij- en achterraichtingaanwijzer - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - behoud originele kleur (uitstraling)
 - voldoen aan reglementaire eisen inzake plaatsing
 - knipperfrequentie tussen 60 en 120 periodes per minuut
 - behoud functionaliteit
 - behoud minimale lichtsterkte
- 10) vervangen en verplaatsen van derde stoplicht - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - montage volgens bepalingen van artikel 6.7 van het Reglement nr. 48 van Genève
- 11) vervangen en verplaatsen van achtermistlicht - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - behoud originele kleur (uitstraling)
 - aantal
 - onderrand minimum 25 cm boven wegdek
 - bovenrand maximum 120 cm boven wegdek
 - voldoen aan reglementatie eisen inzake plaatsing
- 12) vervangen en verplaatsen van achteruitrijlicht - voorwaarden :
- behoud originele kleur (uitstraling)
 - aantal
 - werking enkel bij achteruitrijden
 - onderrand minimum 25 cm boven wegdek
 - bovenrand maximum 120 cm boven wegdek
- 13) vervangen van kentekenplaatverlichting - voorwaarden :
- nummerplaat bij volledige duisternis goed zichtbaar op afstand van 30 m
 - geen direct licht naar achteren
 - wit
 - statisch
- 14) verplaatsen en verwijderen van koffersleutelgat en -greep
- 15) wegwerken van sleutelgat van deuren
- 16) verplaatsen van sleutelgat van deuren
- 17) vervangen van greep van klinken - voorwaarde :
- niet raken aan sluitmechanisme
- 18) verplaatsen van greep van klinken - voorwaarde :
- niet wijzigen slot
- 19) verwijderen van grepen van achterste deuren - voorwaarden :
- verwijderen van achterbank
 - verwijderen van achterste veiligheids gordels
 - definitief onbruikbaar maken van de verankeringspunten van de achterbank
- 20) vervangen en wijzigen van bumper - voorwaarde :
- behoud functionaliteit
- 21) vervangen van carterbescherming - voorwaarde :
- stevig en degelijk gemonteerd
- 22) vervangen van contactoppervlak pedaal - voorwaarden :
- antislipbekleding in vorm van rubberuitsteeksels of geribbelde aluminium
 - stevig en degelijk gemonteerd
 - voldoende ruimte tussen pedalen
- 6) remplacer le feu avant (pas au xénon) - conditions :
- agréé e ou E
 - maintien de la couleur d'origine (rayonnement)
 - conforme aux exigences réglementaires concernant la pose
 - les feux exigés réglementairement doivent être présents
- 7) remplacer le feu avant (au xénon) - conditions :
- agréé e ou E
 - maintien de la couleur d'origine (rayonnement)
 - conforme aux exigences réglementaires concernant la pose
 - les feux exigés réglementairement doivent être présents
 - réglage automatique de la hauteur des feux
 - installation de nettoyage des phares
- 8) remplacer le feu arrière - conditions :
- agréé e ou E
 - maintien de la couleur d'origine (rayonnement)
 - conforme aux exigences réglementaires concernant la pose
 - les feux exigés réglementairement doivent être présents
- 9) remplacer le feu indicateur de direction avant, latéral et arrière - conditions :
- agréé e ou E
 - maintien de la couleur d'origine (rayonnement)
 - conforme aux exigences réglementaires concernant la pose
 - fréquence de clignotement entre 60 et 120 périodes par minute
 - maintien de la fonctionnalité
 - maintien de l'intensité lumineuse minimale
- 10) remplacer et déplacer le troisième feu stop - conditions :
- feu agréé e ou E
 - montage conformément aux dispositions de l'article 6.7 du Règlement n° 48 de Genève
- 11) remplacer et déplacer le phare antibrouillard arrière - conditions :
- feu agréé e- ou E
 - maintien de la couleur d'origine (rayonnement)
 - nombre
 - bord inférieur au moins 25 cm au-dessus de la chaussée
 - bord supérieur à 120 cm maximum au-dessus de la chaussée
 - conforme aux exigences réglementaires concernant la pose
- 12) remplacer et déplacer le feu de recul - conditions :
- maintien de la couleur d'origine (rayonnement)
 - nombre
 - fonctionnement uniquement marche arrière
 - bord inférieur au moins 25 cm au-dessus de la chaussée
 - bord supérieur à 120 cm maximum au-dessus de la chaussée
- 13) remplacer l'éclairage de la plaque d'immatriculation - conditions :
- plaque d'immatriculation dans l'obscurité totale bien visible à une distance de 30 m
 - pas de lumière directe vers l'arrière
 - blanc
 - statique
- 14) déplacer et ôter la poignée et la serrure du coffre
- 15) camoufler la serrure des portières
- 16) déplacer la serrure des portières
- 17) remplacer la poignée des clenches - condition :
- ne pas toucher au mécanisme de verrouillage
- 18) déplacer la poignée des clenches - condition :
- ne pas modifier la serrure
- 19) enlever les poignées des portières arrière - conditions :
- enlever la banquette arrière
 - enlever les ceintures de sécurité à l'arrière
 - rendre définitivement inutilisables les points d'ancrage de la banquette arrière
- 20) remplacer et modifier le pare-chocs - condition :
- maintien de la fonctionnalité
- 21) remplacer la protection du carter - condition :
- montage robuste et solide
- 22) remplacer la surface de contact de la pédale - conditions :
- revêtement antidérapant sous forme de saillies en caoutchouc ou d'aluminium cranté
 - montage robuste et solide
 - espace suffisant entre les pédales

- 23) monteren van één of meer versterkers vanaf een totaal vermogen van 500 Watt - voorwaarde :
- gepaste zekering of ander gelijkwaardig systeem
- 24) vervangen en wijzigen van dashboard
- 25) aanbrengen van instrumentenfolie - voorwaarden :
- wijzerplaten goed leesbaar, zowel in donker als bij klaarlichte dag
 - juiste graduatie van meettoestellen
 - indicatielampjes goed zichtbaar
 - geen aanleiding tot foute interpretatie van signalisatie
- 26) vervangen van achteruitkijkspiegel (binnen) - voorwaarde :
- voldoen aan bepalingen van koninklijk besluit van 15 maart 1968
- 27) monteren van sporttankdeksel - voorwaarden :
- sluiting tankdop verzekerd
 - niet raken aan ontluchttingsmechanisme
- 28) monteren van spoiler - voorwaarden :
- materialen met een hoge absorptiegraad (polyester, plastic, ABS, e.a.)
 - niet boven hoogste punt van dak (kofferspoilers)
 - niet vastgelast aan de dragende structuren (dak- en raamspoilers)
 - maximum 5 cm uitsteken voor bumper (voorspoilers)
- 29) verlengen van motorkap - voorwaarden :
- behoud functionaliteit
 - minimale lichtbundel
- 30) aanbrengen van lichtmask - voorwaarden :
- minimale lichtbundel (vooraan)
 - lichtsterkte niet lager dan minimale lichtsterkte (achteraan)
- 31) monteren van ruitenwisser - voorwaarden :
- minstens één
 - veegoppervlak minstens gelijk aan of groter dan oorspronkelijk
- 32) vervangen en wijzigen van versnellingspook - voorwaarden :
- niet raken aan mechanisme
 - degelijk gemonteerd
 - niet hinderen werking handrem
- 33) vervangen van remblok - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - voldoen aan voorschriften van verordening nr. 1400/2002/EG
- 34) verbreden van spatbord (widebodykits) - voorwaarde :
- behoud wettelijke afstand lichten
- 35) monteren van spatbord - voorwaarden :
- naar binnen plooiën van rand
 - voldoende wielafscherming
- 36) vervangen en wijzigen van handremhendel - voorwaarden :
- niet raken aan hefboomwerking
 - degelijke montage
- 37) aanbrengen en vervangen van binnendeurpaneel
- 38) monteren van veerpootbrug - voorwaarden :
- montage bovenaan en volgens handleiding, indien aanwezig
 - stevig en degelijk gemonteerd
- 39) vervangen van buitenspiegel door e- of E goedgekeurde buitenspiegel - voorwaarde :
- e- of E-goedgekeurd
- 40) vervangen van buitenspiegel door niet e- of E-goedgekeurde buitenspiegel - voorwaarde :
- validatieprocedure
- 41) vervangen van stuurwiel - voorwaarden :
- montage door middel van vervormbare adapter, indien van toepassing
 - alle bedieningen goed bereikbaar
 - snelheidsmeter en voornaamste signalisatie goed zichtbaar
 - signaalhoorn bruikbaar

- 23) montage d'un ou plusieurs amplificateurs à partir d'une puissance totale de 500 Watt - condition :
- fusibles adaptés ou autre système semblable
- 24) remplacer et modifier le tableau de bord
- 25) appliquer le fond du compteur - conditions :
- cadrans des compteurs parfaitement visibles tant dans l'obscurité qu'en plein jour
 - la graduation des instruments de mesure correcte
 - indicateurs lumineux bien visibles
 - ne pas donner lieu à une fausse interprétation de la signalisation
- 26) remplacer le rétroviseur (intérieur) - condition :
- satisfaire aux dispositions de l'arrêté royal du 15 mars 1968
- 27) montage de la trappe à essence sport - conditions :
- fermeture du bouchon de réservoir assurée
 - ne pas toucher au mécanisme de la purge d'air
- 28) montage du spoiler - conditions :
- matériaux avec un degré d'absorption élevé (polyester, plastique, ABS, e.a.)
 - ne pas dépasser le point le plus élevé du toit (spoilers sur le coffre)
 - ne pas appliquer aux structures portantes (les spoilers du toit ou de la fenêtre)
 - maximum 5 cm de saillie devant le pare-chocs (spoilers avants)
- 29) allonger le capot - conditions :
- maintien de la fonctionnalité
 - le faisceau lumineux minimum
- 30) appliquer un masque sur les feux - conditions :
- disposer du faisceau lumineux minimum (à l'avant)
 - l'intensité lumineuse ne peut être inférieure à l'intensité lumineuse minimale (à l'arrière)
- 31) montage de l'essuie-glaces - conditions :
- minimum un
 - surface balayée au moins égale ou supérieure à la surface balayée d'origine
- 32) remplacer et modifier le pommeau de vitesses - conditions :
- ne pas toucher au mécanisme
 - montage solide
 - ne pas gêner le fonctionnement du frein à main
- 33) remplacer les garnitures de freins - conditions :
- agréées e ou E
 - satisfaire aux prescriptions du règlement n° 1400/2002/CE
- 34) élargir les ailes de la voiture (kit carrosserie large) - condition :
- maintenir les distances latérales légales des feux
- 35) montage des garde-boues - conditions :
- replier le bord vers l'intérieur
 - recouvrement suffisant des roues
- 36) remplacer et modifier le levier de frein à main - conditions :
- ne pas toucher à l'effet de levier
 - montage solide
- 37) appliquer et ôter le panneau de portière intérieur
- 38) montage de la barre anti-rapprochement - conditions :
- montage au-dessus et suivant le mode d'emploi, si présent
 - montage robuste et solide
- 39) remplacer un rétroviseur extérieur par un rétroviseur extérieur agréé e ou E - condition :
- agréé e ou E
- 40) remplacer un rétroviseur extérieur par un rétroviseur extérieur non-agréé e ou E - condition :
- procédure de validation
- 41) remplacer le volant - conditions :
- montage au moyen d'un adaptateur transformable, si d'application
 - toutes les commandes facilement accessibles
 - compteur de vitesse et indicateur principal bien visibles
 - avertisseur utilisable

- 42) vervangen van zetel door e- of E-goedgekeurde zetel - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - montage op oorspronkelijke bevestigingspunten
 - degelijke bevestiging
 - geschikt voor voertuig
 - compatibel met gordels en hun verankeringspunten
 - validatieprocedure
- 43) vervangen van zetel door niet-e- of E-goedgekeurde zetel - voorwaarden :
- montage op oorspronkelijke bevestigingspunten
 - stevig en degelijk gemonteerd
 - geschikt voor voertuig
 - compatibel met gordels en hun verankeringspunten
 - validatieprocedure
- 44) vervangen van remschijf - voorwaarde :
- voldoen aan voorschriften van verordening nr. 1400/2002/EG
- 45) vervangen van uitlaat door e- of E-goedgekeurde uitlaat - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - maximaal zelfde aantal decibels als originele uitlaat
- normale emissietest mogelijk
 - validatieprocedure
- 46) vervangen van uitlaat door niet originele uitlaat - voorwaarden :
- maximaal zelfde aantal decibels als originele uitlaat
- normale emissietest mogelijk
 - validatieprocedure
- 47) vervangen van motorkap door niet-e- of E- goedgekeurde (kunststoffen) motorkap - voorwaarden :
- motorkap heeft dezelfde vorm en afmetingen als de originele
 - gebruik van originele scharnieren
 - gebruik van originele sluit- en noodvergrendeling
 - verzekeren van brandveiligheid
 - validatieprocedure
- 48) verwijderen van zijdelingse richtingaanwijzers - voorwaarden :
- voertuig is niet langer dan 6 m
 - geen koppelingsinrichting aanwezig
- 49) monteren van luchthapper op flanken - voorwaarde :
- in lijn van koetswerk
- 50) monteren van luchthapper op dak - voorwaarde :
- niet raken aan dragende structuren
- 51) monteren van luchthapper op motorkap - voorwaarden :
- behoud afstand tussen motor en motorkap
 - niet overschrijden maximale uitsparing
- 52) monteren van vlinderdeur - voorwaarden :
- geschikt voertuig
 - validatieprocedure
- 53) vervangen van veiligheidsgordel - voorwaarden :
- e- of E-goedgekeurd
 - compatibel met verankeringspunten en zetel
 - validatieprocedure
- 54) monteren van veiligheidskooi - voorwaarden :
- achter voorste zetels
 - verwijderen van achterbank en achterste veiligheidsgordels
 - stevig en degelijk gemonteerd (niet gelast)
 - geen invloed op integrale en functionele karakteristieken van personencompartment
 - validatieprocedure
- 55) monteren van velg met adapter - voorwaarden :
- vaste adapter aan velg
 - geschikt voertuig
 - stevig en degelijk gemonteerd
 - validatieprocedure

- 42) remplacer le siège par un siège agréé e ou E - conditions :
- agréé e ou E
 - montage sur les points de fixation d'origine
 - fixation solide
 - conçu pour le véhicule
 - compatible avec les ceintures de sécurité et leurs points d'ancrage
 - procédure de validation
- 43) remplacer le siège par un siège non agréé e ou E - conditions :
- montage sur les points de fixation d'origine
 - montage robuste et solide
 - siège conçu pour le véhicule
 - compatible avec les ceintures de sécurité et leurs points d'ancrage
 - procédure de validation
- 44) remplacer le disque de frein - condition :
- satisfaire aux prescriptions du règlement n° 1400/2002/CE
- 45) remplacer le tuyau d'échappement par un tuyau d'échappement agréé e ou E - conditions :
- agréé e ou E
 - au maximum le même nombre de décibels que le tuyau d'échappement d'origine
 - possibilité de test d'émission normale
 - procédure de validation
- 46) remplacer le tuyau d'échappement par un tuyau d'échappement non-original - conditions :
- au maximum le même nombre de décibels que le tuyau d'échappement d'origine
 - possibilité de test d'émission normale
 - procédure de validation
- 47) remplacer le capot par un capot (synthétique) non-agréé e ou E - conditions :
- le capot a la même forme et les mêmes mesures que l'original
 - utilisation des charnières originales
 - utilisation du verrouillage de fermeture et d'urgence original
 - assure la sécurité en cas d'incendie
 - procédure de validation
- 48) enlever les feux indicateurs de direction latéraux - conditions :
- le véhicule ne dépasse pas 6 m de longueur
 - pas de système d'accouplement
- 49) montage de la prise d'air sur le flanc - condition :
- dans l'alignement de la carrosserie
- 50) montage de la prise d'air sur le toit - condition :
- ne pas toucher aux structures portantes
- 51) montage de la prise d'air sur le capot - conditions :
- maintien de la distance entre le moteur et le capot
 - ne pas dépasser l'évidement maximal
- 52) montage de la porte papillon - conditions :
- véhicule approprié
 - procédure de validation
- 53) remplacer la ceinture de sécurité - conditions :
- agréée e ou E
 - compatible avec les points d'ancrage et le siège
 - procédure de validation
- 54) montage d'une cage de sécurité de la cabine - conditions :
- derrière les sièges avant
 - enlever la banquette arrière et les ceintures de sécurité arrières
 - montage solide et équivalent (pas soudé)
 - aucune influence sur l'ensemble des caractéristiques fonctionnelles du compartiment passagers
 - procédure de validation
- 55) montage de jantes avec adaptateur - conditions :
- jantes à adaptateur fixe
 - véhicule adapté
 - montage solide et équivalent
 - procédure de validation

De voorwaarden e- of E-goedgekeurd en alle in deze omzendbrief vermelde validatieprocedures gelden uitsluitend voor voertuigen met een Europees gelijkvormigheidsattest of C.O.C. en niet voor voertuigen met een nationale goedkeuring. Deze regel is niet van toepassing voor de rubrieken 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12) en 53), behoudens voor wat de voertuigen ouder dan 25 jaar op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze omzendbrief betreft.

Voor de met e- of E-goedgekeurde onderdelen verbouwde voertuigen wordt bij afwezigheid van het bijhorende homologatieattest een keuringsbewijs met een beperkte geldigheid van drie maanden uitgereikt.

De in deze omzendbrief vermelde validatieprocedures gelden niet voor eerder gevalideerde verbouwingen, verricht onder verantwoordelijkheid van de constructeur.

De met niet e- of E-goedgekeurde onderdelen waarvoor geen validatieverslag kan worden voorgelegd verbouwde voertuigen krijgen ofwel een keuringsbewijs met een normale geldigheid ofwel een keuringsbewijs met een beperkte geldigheid van vijftien dagen en krijgen de onderdelen respectievelijk ofwel een definitieve goedkeuring ofwel een definitief verbod.

De geldigheid van het keuringsbewijs kan worden verlengd tot op het ogenblik van de definitieve goedkeuring of het definitief verbod.

Leveranciers of producenten die onderdelen op de markt brengen die niet e- of E- zijn goedgekeurd en die overeenkomstig de bepalingen van deze omzendbrief aan een validatieprocedure zijn onderworpen dienen voorafgaandelijk contact op te nemen met de FOD Mobiliteit en Vervoer. Zij worden verzocht een volledig dossier over te maken. Op basis van dit dossier zal de FOD Mobiliteit en Vervoer oordelen of deze onderdelen al dan niet in aanmerking komen voor een validatieverslag.

Elk niet-e- of E-goedgekeurd onderdeel dat op de markt wordt gebracht en dat overeenkomstig de bepalingen van deze omzendbrief aan een validatieprocedure is onderworpen en waarvoor geen validatieverslag kan worden voorgelegd of waarvoor geen volledig dossier aan de FOD Mobiliteit en Vervoer is overgemaakt, krijgt een definitief verbod.

Voertuigen die met dergelijke onderdelen zijn uitgerust en die ter keuring worden aangeboden, krijgen een keuringsbewijs met een beperkte geldigheid van vijftien dagen.

Zijn in elk geval verboden :

- 1) aanbrengen van tinten en folies op voorste zijruit en voorruit (uitgezonderd zonneband)
- 2) aanbrengen van zonneband op voorste zijruit
- 3) wegnemen van sluitmechanisme van koffer
- 4) wegnemen van greep van als passagiersdeur gebruikte koffer
- 5) wegnemen van sluitmechanisme van deuren
- 6) wijzigen van structuur van motorkap
- 7) verkleinen van afstand tussen motor en motorkap
- 8) vervangen van motorkapscharnier
- 9) spoilers in materialen met lage absorptiegraad (aluminium, carbon, hout, enz.) (tenzij vermeld op tuningrapport, afgeleverd voor 1 september 2007)
- 10) topchops
- 11) afzagen van origineel spatbord dat deel uitmaakt van dragende structuren
- 12) hinderen of onmogelijk maken van werking van airbag
- 13) verwijderen van airbag
- 14) driepuntsveiligheidsgordel vervangen door tweepunts gordel
- 15) afdekken van signalisatie
- 16) monteren van NOS-fles
- 17) plaatsen van startknop
- 18) wegnemen van derde stoplicht
- 19) plaatsen van vierde stoplicht
- 20) bevestigen van wiel door middel van kit met centrale bevestiging
- 21) wijzigen van remsysteem
- 22) vergroten van spoor door middel van spoorverbreder
- 23) wijzigen of monteren van stabilisatorstangen
- 24) monteren van ander type ophangingsrubber
- 25) wijzigen van diameter van uitgang van originele uitlaatdemper
- 26) monteren van versnellingsbak met andere overbrengingsverhoudingen
- 27) motortuning

Les conditions e ou E et toutes les procédures de validation mentionnées dans la présente circulaire sont exclusivement valables pour les véhicules ayant une attestation de conformité européenne ou C.O.C. et non pour les véhicules ayant un agrément national. Cette règle n'est pas d'application pour les rubriques 6), 7), 8) 9), 10), 11), 12) et 53), sauf en ce qui concerne les véhicules de plus de 25 ans d'âge au moment de l'entrée en vigueur de la présente circulaire.

Pour les véhicules transformés avec des pièces agrées e ou E, un certificat de visite d'une validité limitée de trois mois est délivré en l'absence de l'attestation d'homologation y afférant.

Les procédures de validation mentionnées dans la présente circulaire ne sont pas valables pour les transformations validées précédemment, effectuées sous la responsabilité du constructeur.

Les véhicules transformés avec des pièces non-agrées e ou E pour lesquels aucun rapport de validation ne peut être présenté reçoivent soit un certificat de visite d'une validité normale soit un certificat de visite d'une validité limitée de quinze jours et les pièces reçoivent respectivement soit une agréation définitive, soit une interdiction définitive.

La validité du certificat de visite peut être prolongée jusqu'au moment de l'agréation définitive ou de l'interdiction définitive.

Les fournisseurs ou producteurs qui mettent des pièces sur le marché qui ne sont pas agrées e ou E et qui sont soumises à une procédure de validation conformément aux dispositions de la présente circulaire doivent prendre préalablement contact avec le SPF Mobilité et Transports. Ils sont priés de transmettre un dossier complet. Sur la base de ce dossier, le SPF Mobilité et Transports jugera si ces pièces peuvent ou non entrer en ligne de compte pour un rapport de validation.

Chaque pièce non agrée e ou E mise sur le marché, soumise à une procédure de validation conformément aux dispositions de la présente circulaire et pour laquelle l'on ne peut présenter de rapport de validation ou pour laquelle aucun dossier complet n'a été transmis au SPF Mobilité et Transports, reçoit une interdiction définitive.

Les véhicules qui sont équipés de pièces de ce type et qui sont présentés au contrôle technique reçoivent un certificat de visite d'une durée limitée de quinze jours.

Sont toujours interdits :

- 1) teinter et appliquer une feuille adhésive sur la vitre latérale avant et le pare-brise (excepté bande pare-soleil)
- 2) appliquer une bande pare-soleil sur la vitre latérale avant
- 3) enlever le mécanisme de verrouillage du coffre
- 4) enlever la poignée lorsque le coffre est utilisé comme portière passager
- 5) enlever le mécanisme de verrouillage des portières
- 6) modifier la structure du capot
- 7) diminuer la distance entre le moteur et le capot
- 8) remplacer les charnières de capot
- 9) spoilers en matériaux à faible degré d'absorption (aluminium, carbone, bois etc.) (sauf si mentionné sur un rapport de tuning délivré avant le 1er septembre 2007)
- 10) topchops
- 11) scier l'aile d'origine qui fait partie des structures portantes
- 12) gêner ou mettre hors d'usage le fonctionnement de l'airbag
- 13) enlever l'airbag
- 14) remplacer les ceintures de sécurité à trois points de fixation par des ceintures de sécurité à deux points de fixation
- 15) recouvrir la signalisation
- 16) montage d'une bouteille NOS
- 17) installer un bouton démarreur
- 18) enlever le troisième feu stop
- 19) installer un quatrième feu stop
- 20) fixation des roues par un kit de fixation centrale
- 21) modifier le système de freinage
- 22) agrandir la voie au moyen d'un élargisseur de voie
- 23) modifier ou installer des barres antiroulis
- 24) installer un autre type de « silent bloc »
- 25) modifier le diamètre à la sortie du silencieux du tuyau d'échappement d'origine
- 26) installer une boîte de vitesses comportant d'autres rapports de transmission
- 27) tuning du moteur

28) monteren van niet-wegklapbare zetel vooraan in twee- en driedeursvoertuigen, tenzij achterbank en veiligheidsgordels verwijderd en verankeringspunten van achterbank definitief onbruikbaar

29) monteren van velgen met adapter los van velg

30) monteren van een stuurwiel met niet- vervormbare adapter

De omzendbrief van 18 april 2006 ter vervanging van de omzendbrief van 15 februari 2006 betreffende sommige verbouwde voertuigen (cat. M1), wordt opgeheven.

De bepalingen van deze omzendbrief zijn van toepassing vanaf de eerste dag van de maand na afloop van een termijn van tien dagen te rekenen van de dag volgend op bekendmaking van deze omzendbrief in het *Belgisch Staatsblad*.

Brussel, 12 maart 2010.

De staatssecretaris voor Mobiliteit,
E. SCHOUPPE

28) montage d'un siège non escamotable à l'avant dans les véhicules à deux ou trois portières, sauf si la banquette arrière et les ceintures de sécurité ont été enlevées et que les points d'ancrage de la banquette arrière ont été rendus définitivement inutilisables

29) montage des jantes à adaptateur séparé

30) montage d'un volant avec un adaptateur non-transformable

La circulaire du 18 avril 2006 remplaçant la circulaire du 15 février 2006 relative à certains véhicules transformés (cat. M1), est abrogée.

Les dispositions de cette circulaire sont d'application à partir du premier jour du mois qui suit l'expiration d'un délai de dix jours prenant cours le jour après sa publication au *Moniteur belge*.

Bruxelles, le 12 mars 2010.

Le Secrétaire d'Etat à la Mobilité,
E. SCHOUPPE